

PS-I.431.2.1.2025

PROTOKÓŁ

KONTROLI PROBLEMOWEJ

przeprowadzonej

w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie im. Jana Pawła II w Zielonej Górze

Działając na podstawie art. 22 pkt 8, art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 51), art. 22 pkt 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r., poz. 190 ze zm.)

zespół kontrolny w składzie:

1. **Marzena Modrzewska** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 2-1/2025 z dnia 3 stycznia 2025 r. – kierująca zespołem inspektorów;
2. **Marta Mikołajczyk** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 2-2/2025 z dnia 3 stycznia 2025 r. – członek zespołu inspektorów

(akta kontroli str. 1-2)

przeprowadził, w okresie od 17 stycznia 2025 r. do 14 lutego 2025 r., w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie im. Jana Pawła II w Zielonej Górze, ul. Podgórna 5, 65-057 Zielona Góra kontrolę problemową w zakresie umieszczania osób w domu pomocy społecznej, w tym osób skierowanych postanowieniem sądu.

Czynności kontrolnych w jednostce dokonano – 17 stycznia 2025 r. – w obecności:

- Pani Anny Stęcel – Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie im. Jana Pawła II w Zielonej Górze;
- * – Kierownika Zespołu do spraw świadczeń.

Przed przystąpieniem do kontroli, zespół inspektorów złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

**Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 902).*

Ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Umieszczanie osób w domu pomocy społecznej, w tym osób skierowanych postanowieniem sądu.
2. Ustalanie odpłatności dla mieszkańców skierowanych przed 1.01.2004 r.
3. Pomoc udzielana opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie.
4. Kwalifikacje pracowników PCPR realizujących zadania dot. prowadzenia i rozwoju infrastruktury DPS oraz umieszczania w nich skierowanych osób.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto:

- dokumenty udostępnione kontrolującym w toku czynności w jednostce;
- dokumenty przesłane przez PCPR za pośrednictwem ePUAP z 30 stycznia 2025 r., 10 lutego 2025 r.

(akta kontroli str. 3-14)

Na tej podstawie dokonano następujących ustaleń:

W powiecie zielonogórskim funkcjonuje jeden Dom Pomocy Społecznej w Trzebiechowie z filią w Bełczu. Przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób niepełnosprawnych fizycznie, z liczbą miejsc 105 (budynek w Trzebiechowie) i 79 miejsc (budynek w Bełczu).

1. Umieszczanie osób w domu pomocy społecznej, w tym osób skierowanych postanowieniem sądu.

Pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej uregulowany jest wydaniem, co najmniej trzech decyzji administracyjnych (o skierowaniu, o umieszczeniu oraz o ustaleniu odpłatności za pobyt). Decyzję o skierowaniu oraz decyzję o ustaleniu odpłatności wydaje – w przypadku mieszkańców skierowanych po 1 stycznia 2004 r. – organ gminy właściwej dla tej osoby ze względu na miejsce zamieszkania lub miejsce zamieszkania opiekuna prawnego. Natomiast zgodnie z art. 59 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej m.in. decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje starosta powiatu prowadzącego dom. Decyzja wydawana jest w oparciu o dokumentację skompletowaną i przekazaną przez właściwy ośrodek pomocy społecznej. W razie niemożności umieszczenia w domu pomocy społecznej z powodu braku wolnych miejsc, powiadamia się osobę o wpisaniu jej na listę oczekujących oraz o przewidywanym terminie oczekiwania na umieszczenie.

Terminy załatwienia spraw – w tym także wydawania decyzji administracyjnych – uregulowane są w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego. Sprawy załatwiane są niezwłocznie, w oparciu o zgromadzone dowody znajdujące się w aktach sprawy.

W myśl § 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej w przypadku osób ubezwłasnowolnionych całkowicie i małoletnich do wniosku osoby ubiegającej się o skierowanie do domu, dołącza się postanowienie sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia na skierowanie do domu pomocy społecznej. W przypadku, gdy do domu kieruje

się osobę na podstawie orzeczenia sądu, wydanie decyzji o skierowaniu do domu nie wymaga przedłożenia wymaganych dokumentów. Dokumenty te powinny zostać skompletowane w terminie, nieprzekraczającym trzech miesięcy, od dnia wydania decyzji o skierowaniu do domu. W nagłych wypadkach, wynikających ze zdarzeń losowych, skierowanie i umieszczenie osoby w domu może nastąpić poza kolejnością oraz bez przedłożenia wymaganych dokumentów. Dokumenty te powinny zostać skompletowane przez właściwy ośrodek pomocy społecznej w terminie trzech miesięcy od dnia przyjęcia tej osoby do domu.

W PCPR im. Jana Pawła II w Zielonej Górze prowadzi się listy osób oczekujących na umieszczenie w DPS. Umieszczenie osób w DPS następowało na podstawie decyzji o skierowaniu i umieszczeniu. Odmowa umieszczenia w domu pomocy społecznej odbyła się niezgodnie z przepisami. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kargowej wydała – niezgodnie z przepisami – decyzję kierującą.

W PCPR im. Jana Pawła II w Zielonej Górze prowadzi się listy osób oczekujących na umieszczenie – odrębnie dla budynku głównego i filii. W dniu kontroli brak osób oczekujących. Dokumentacja kierująca rozpatrywana jest na bieżąco.

W dniu kontroli zespół inspektorów otrzymał do analizy wykaz wniosków o umieszczenie w DPS w Trzebiechowie, złożonych w terminie od 1 lipca 2023 r. do 17 stycznia 2025 r.

Wykaz zawierał 101 pozycji. Dotyczył danych:

- 84 osób, którym wydano decyzje o umieszczeniu w DPS;
- 6 osób, którym pismem odmówiono umieszczenia w DPS;
- 4 osób, którym odmówiono umieszczenia w DPS decyzją;
- 5 osób, wobec których postępowanie było umorzone/ bezprzedmiotowe (uchylenie decyzji kierującej, śmierć, brak uzupełnienia dokumentacji);
- 2 osób, których sprawy są w toku.

Kontrolujący do analizy przyjęli dokumentację 5 osób, w tym:

- A. 2 osób, którym wydano decyzję i zostały umieszczone w DPS;
- B. 3 osób, którym odmówiono umieszczenia w DPS, w tym 2 osób, którym wydano decyzje.

Ad. A. Kontrolujący ustalili, że **umieszczenie w DPS odbyło się** na podstawie decyzji administracyjnych. Wydane decyzje są zgodne z przepisami.

W przypadku badanych osób postępowanie o umieszczenie w DPS oparte było o wydane decyzje kierujące i decyzje o umieszczeniu.

Ad. B. Zespół kontrolny przyjął do analizy dokumentację 3 osób, którym odmówiono umieszczenia w DPS, w tym 2 osób, którym wydano w tej sprawie decyzje.

W jednym badanym przypadku (pozycja 72 wykazu) Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kargowej niewłaściwie rozstrzygnęła postępowanie w zakresie wydania decyzji kierującej do DPS. Z dokumentacji klienta, m.in. z zaświadczenia lekarskiego wynika, że klient powinien być skierowany do innego typu DPS niż oferowany w DPS w Trzebiechowie. Przy wydawaniu decyzji kierującej do DPS organ wydający decyzję nie uwzględnił faktycznych schorzeń klienta. Kierownik OPS w Kargowej wydał decyzję kierującą do DPS w Trzebiechowie i nie określił w decyzji do jakiego typu DPS kieruje klienta. Dom w Trzebiechowie przeznaczony jest wyłącznie dla osób przewlekłe

somatycznie chorych oraz dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Organ kierujący zobowiązany jest zbadać wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność osoby oraz rzeczywiste jej zapotrzebowanie na całodobowe usługi bytowe. Z badanej dokumentacji wynika, że klient nie kwalifikował się do żadnego z typów, którymi dysponuje DPS w Trzebiechowie. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że Kierownik OPS w Kargowej była tego świadoma, jednak jak podaje na umieszczeniu w DPS w Trzebiechowie zależało opiekunowi prawnemu klienta. W opinii zespołu inspektorów, takie rozwiązanie jest niezgodne z przepisami oraz nie gwarantuje prawidłowego zabezpieczenia potrzeb klienta. Ustawodawca określił typy Domów w celu świadczenia profesjonalnych i dostosowanych do potrzeb mieszkańców usług.

W dwóch pozostałych badanych przypadkach Dyrektor i Zastępca Dyrektora PCPR **niewłaściwie rozstrzygnęły prowadzone postępowania.**

W przypadku jednego klienta (pozycja 84 wykazu), zastępca Dyrektora PCPR pismem negatywnie zaopiniowała zakwalifikowanie klienta do DPS w Trzebiechowie. W badanym przypadku w obiegu znajdowała się decyzja kierująca do DPS w typie dla osób przewlekle somatycznie chorych. Takim typem dysponuje DPS w Trzebiechowie. Przed wydaniem tej decyzji OPS zobowiązany był – na podstawie treści żądania strony – ustalić rodzaj DPS i jego siedzibę. Zatem na etapie kierowania organ zobowiązany jest ustalić konkretny DPS, do którego może nastąpić przyjęcie. Organ kierujący zobowiązany jest zbadać wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność osoby oraz rzeczywiste jej zapotrzebowanie na całodobowe usługi bytowe. Etap kierowania do DPS zwalnia organ rozstrzygający o umieszczeniu z badania przesłanek materialnoprawnych warunkujących korzystanie z prawa do umieszczenia w Domu. Organ wydający decyzję o umieszczeniu w DPS pozostaje związany decyzją ostateczną w sprawie skierowania do DPS. Jest jedynie zobligowany do zbadania czy wskazany DPS istnieje oraz czy są w nim wolne miejsca. Z zebranych w sprawie dokumentów wynika, że dla klienta wydano decyzję kierującą do właściwego dla niego typu DPS. Zatem do czasu funkcjonowania w obrocie prawnym ostatecznej decyzji o skierowaniu, organ orzekający o umieszczeniu nie może kwestionować prawidłowości skierowania do konkretnego DPS. Niedopuszczalna jest bowiem ponowna ocena przesłanek skierowania do DPS.¹

Zatem rozstrzygnięcie zastosowane przez zastępcę Dyrektora PCPR (pismo z negatywną kwalifikacją) jest niezgodne z przepisami i stanem faktycznym. Klient miał wydaną decyzję kierującą do DPS w typie, którym dysponuje Dom w Trzebiechowie. W badanej dokumentacji brak jest decyzji uchylającej decyzję kierującą. Zatem decyzja kierująca do DPS **jest w obiegu prawnym**. Zespół kontrolny zauważa, że ewentualna odmowa umieszczenia w DPS musi być wyrażona w formie decyzji administracyjnej, przy jednoczesnym uwzględnieniu przesłanek, o których mowa powyżej.

W jednym przypadku (pozycja 58 wykazu) Dyrektor PCPR decyzją – niezgodnie z przepisami – odmówił umieszczenia klienta w domu pomocy społecznej. Powodem odmowy były schorzenia klientki, nieadekwatne do typu oferowanego przez DPS w Trzebiechowie. Z analizy dokumentacji klientki wynika, że właściwy OPS nie wydał decyzji kierującej do DPS. Przesłana do PCPR w Zielonej Górze dokumentacja miała

¹ Zob.: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 kwietnia 2019 r., sygn. akt III SA/Kr 318/19; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 5 lipca 2022 r., sygn. akt II SA/Po 317/22.

charakter konsultacyjny. Zatem w omawianej sytuacji **brak było podstaw do wydania decyzji o umieszczeniu.**

(akta kontroli str. 15-162)

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały uchybienia w badanym zakresie. Odmowa umieszczenia w domu pomocy społecznej odbyła się niezgodnie z przepisami. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kargowej wydała – niezgodnie z przepisami – decyzję kierującą.

2. Ustalanie odpłatności dla mieszkańców skierowanych przed 1.01.2004 r.

Zgodnie z art. 53 ust. 8 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, osoby przyjęte do domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. oraz osoby posiadające skierowania do domu pomocy społecznej wydane przed dniem 1 stycznia 2004 r. ponoszą opłatę na dotychczasowych zasadach. Zgodnie z art. 155 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej do osób umieszczonych w domu pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przed dniem 1 stycznia 2004 r. stosuje się dotychczasowe przepisy o właściwości miejscowej gminy. W stosunku do osób umieszczonych w domu pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przed dniem 1 stycznia 2004 r., decyzje zmieniające decyzje o odpłatności i o skierowaniu do domu pomocy społecznej wydaje starosta właściwy ze względu na położenie domu. Jeżeli dom pomocy społecznej osiągnął wymagane prawem standardy, przy ustalaniu zasad ponoszonej odpłatności należy uwzględnić treść art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej. Wówczas opłata mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej zostaje podwyższona do pełnego kosztu utrzymania, nie więcej jednak niż do 70% dochodu osoby lub na osobę w rodzinie. Zasadę odpłatności stosuje się do aktualnych kwot kryteriów dochodowych.

Zmiana dochodu w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej.

Odpłatność ustalana dla mieszkańców przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. jest naliczana zgodnie z przepisami. Decyzje ustalające odpłatność mieszkańców na tzw. „starych zasadach” wydawane są niezgodnie z przepisami. Dokumentacja dotycząca dochodu mieszkańców prowadzona jest niezetelnie.

Analiza miesięcznego sprawozdania sporządzonego w Centralnej Aplikacji Statystycznej – Dotacja-LM-DPS-2022 za grudzień 2024 r. – wykazała, że liczba osób przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. w powiecie zielonogórskim wynosi 8. Na tej podstawie Wojewoda Lubuski przekazuje dotację z budżetu państwa na uprawnionych mieszkańców (na tzw. „starych zasadach”).

Dyrektor PCPR w Zielonej Górze przedłożyła kontrolującym zestawienie – wykaz decyzji ustalających odpłatność dla mieszkańców skierowanych do domu pomocy społecznej przed 01.01.2004 r., wg stanu na 17 stycznia 2025 r. Wykaz zawiera 8 pozycji.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli akta pięciu wybranych osób. Badani mieszkańcy zamieszkują Dom Pomocy Społecznej w Trzebiechowie.

W aktach znajdują się m.in. aktualizacje wywiadu środowiskowego przeprowadzane przez pracownika socjalnego DPS w Trzebiechowie (dotyczy jednego na pięciu badanych mieszkańców), decyzje o odpłatności za pobyt w DPS, dokumentacja dotycząca sytuacji dochodowej mieszkańca. Badane osoby – umieszczone oraz posiadające skierowania do DPS przed 1 stycznia 2004 r. – miały zmieniane decyzje o odpłatności za pobyt w DPS, w związku ze zmianą sytuacji dochodowej mieszkańca, przekraczającą 10% odpowiednio kryterium dochodowego. Wszystkie decyzje z terminem obowiązywania wcześniejszym, niż data ich wydania². **Termin obowiązywania decyzji** naliczany jest od dnia, w którym nastąpiła zmiana dochodu mieszkańca. Ustawa o pomocy społecznej nie precyzuje kwestii obliczania dochodu na potrzeby ustalania odpłatności za dom pomocy społecznej. W orzecnictwie można spotkać pogląd, że przy ustalaniu dochodu powinien być brany dochód z miesiąca poprzedzającego; a decyzja może obowiązywać z datą wsteczną³. Decyzja wywołuje wówczas skutek z datą zaistnienia okoliczności stanowiącej podstawę zmiany (tj. od miesiąca zmiany dochodu).

W sytuacji zmiany wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej – zgodnie z art. 60 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – ustalenie odpłatności za pobyt w DPS następuje od miesiąca następnego przypadającego po miesiącu, w którym ogłoszono – w wojewódzkim dzienniku urzędowym – nowy koszt utrzymania.

Wszyscy mieszkańcy DPS na tzw. „starych zasadach” – decyzją Starosty Zielonogórskiego – zostali zobowiązani do ponoszenia miesięcznej opłaty za pobyt w DPS w wysokości 70% dochodu osoby. Średnia odpłatność mieszkańca za pobyt w DPS – na podstawie badanej próby – wynosi 1.386,95 zł.

Kontrolujący zbadali prawidłowość postępowań prowadzonych w związku ze zmianą sytuacji dochodowej mieszkańców DPS przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. Na tej podstawie ustalili, że **decyzje ustalające odpłatność wydawane są niezgodnie z przepisami**. Pobyt i usługi w domu pomocy społecznej zalicza się do stałych form pomocy społecznej. Zgodnie z art. 107 ust. 1, 4 oraz art. 155 ustawy o pomocy społecznej w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy sporządza się aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego. Starosta – właściwy ze względu na położenie domu – wydaje decyzje zmieniające decyzje o odpłatności osób umieszczonych w DPS na podstawie skierowania wydanego przed 1 stycznia 2004 r. **W czterech (na pięć badanych) postępowaniach nie przeprowadzono rodzinnego wywiadu środowiskowego. Zatem decyzje ustalające odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej zostały wydane niezgodnie z przepisami** (jedna decyzja z 22.02.2024 r.; 3 decyzje z 23.05.2024 r.).

Analiza akt wykazała ponadto, że dokumenty potwierdzające dochód mieszkańca stanowią decyzje OPS, ZUS. **Dokumentacja dotycząca dochodu mieszkańców prowadzona jest nierzetelnie – dokumenty te nie zawierają daty wpływu do DPS w Trzebiechowie.**

² Zob.: Wyrok NSA z 2.03.2016 r. (sygn. I OSK 221/16); Wyrok WSA w Gliwicach z 13.01.2022 r. (sygn. II SA/GI 957/21); Wyrok WSA w Poznaniu z 9.06.2022 r. (sygn.. II SA/Po 1008/2).

³ Wyrok NSA z 2 marca 2016 r., sygn.. I OSK 221/16; wyrok WSA w Lublinie z 19 grudnia 2018 r., II SA/Lu 848/18

Zgromadzona – w toku kontroli – dokumentacja zawiera **potwierdzenia doręczenia decyzji ustalających odpłatność przez strony postępowania**. W każdym przypadku odbierający pismo potwierdził jego otrzymanie/doręczenie swoim podpisem ze wskazaniem daty jego doręczenia, zgodnie z art. 46 § 1 i 2 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

(akta kontroli str. 199-273; 276)

Kontrola wykazała, że decyzje ustalające odpłatność mieszkańców przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. wydawane są niezgodnie z przepisami. Dokumentacja dotycząca dochodu mieszkańców prowadzona jest nierzetelnie.

3. Pomoc udzielana opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie.

Do zadań własnych powiatu – zgodnie z art. 19 ustawy o pomocy społecznej – należy m.in. przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. Ponadto zadaniem powiatu jest udzielenie pomocy w integracji ze środowiskiem młodzieży opuszczającej DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, mających braki w przystosowaniu się.

W powiecie zielonogórskim nie udzielano pomocy w integracji ze środowiskiem osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, ani pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki.

Kontrola wykazała, że w okresie od 1 lipca 2023 r. do 17 stycznia 2025 r. nie udzielono pomocy osobom – opuszczającym DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – w integracji ze środowiskiem z powodu braku wniosków dotyczących ww. pomocy. Nie przyznano pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki dla osób opuszczających domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie z powodu braku takich wniosków.

(akta kontroli str. 274-275)

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień w badanym zakresie.

4. Kwalifikacje pracowników PCPR realizujących zadania dot. prowadzenia i rozwoju infrastruktury DPS oraz umieszczania w nich skierowanych osób.

Zadania pomocy społecznej w powiatach wykonują jednostki organizacyjne – powiatowe centra pomocy rodzinie (art. 112 ustawy o pomocy społecznej). Kwalifikacje pracowników ustalone zostały w ustawie o pomocy społecznej oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych z dnia 25 października 2021 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1638).

Zapisy Regulaminu Organizacyjnego PCPR im. Jana Pawła II w Zielonej Górze wymagają zaktualizowania do zgodnych z obowiązującymi przepisami. Pracownik realizujący zadanie posiada kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie im. Jana Pawła II w Zielonej Górze usytuowane jest na parterze w budynku Starostwa Powiatowego. Budynek dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – podjazd i winda wewnątrz.

Regulamin Organizacyjny PCPR im. Jana Pawła II w Zielonej Górze został przyjęty Uchwałą NR 580/2023 Zarządu Powiatu Zielonogórskiego z dnia 31 marca 2023 r. Działalnością Centrum kieruje Dyrektor przy pomocy zastępcy Dyrektora, Głównego księgowego i Kierowników zespołów. W strukturze organizacyjnej Centrum wyróżnia się zespoły: ds. finansowo-organizacyjnych, ds. pieczy zastępczej, ds. poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej, ds. świadczeń, ds. pomocy osobom niepełnosprawnym, ds. projektów, samodzielne stanowisko ds. obsługi informatycznej, samodzielne stanowisko radcy prawnego.

Centrum jest zarządzane przez Dyrektora. Do jego zadań i kompetencji należy m.in.:

1. reprezentowanie PCPR wobec organów administracji, jednostek samorządu terytorialnego, instytucji, podmiotów ekonomii społecznej oraz osób trzecich;
2. opiniowanie kandydatów na stanowiska kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w powiecie;
3. wydawanie z upoważnienia Starosty Zielonogórskiego decyzji administracyjnych z zakresu działania Centrum;
4. zawieranie umów i porozumień w zakresie działalności Centrum;
5. wytaczanie powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Zadania związane z domami pomocy społecznej wykonywane są przez pracownika zatrudnionego w ramach zespołu do spraw świadczeń.

Zespół kontrolny **sugeruje** przy najbliższej zmianie Regulaminu Organizacyjnego dostosowanie jego zapisów do aktualnie obowiązujących przepisów w zakresie m.in.: zadań z zakresu przeciwdziałania **przemocy domowej** (zapisy w regulaminie dotyczą przemocy w rodzinie), prowadzenia mieszkań treningowych lub wspomaganych (zapisy w regulaminie dotyczą mieszkań chronionych).

W jednostce na 31 grudnia 2023 r.⁴ zatrudnionych było w systemie pomocy społecznej 15 osób, w tym 2 pracowników socjalnych. Na dzień kontroli zadania w zakresie umieszczania osób uprawnionych w domu pomocy społecznej realizuje jeden pracownik zatrudniony na stanowisku starszy specjalista pracy socjalnej. Pracownik posiada odpowiednie kwalifikacje określone – rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych – dla zajmowanego stanowiska.

Zgodnie z zakresem czynności do zadań pracownika należy m.in.:

- wydawanie decyzji w sprawach umieszczenia w domu pomocy społecznej;
- wydawanie decyzji w sprawach ponoszenia odpłatności za pobyt;
- monitorowanie wykorzystania miejsc;
- przygotowanie informacji o kosztach utrzymania w domu pomocy społecznej w danym roku;
- nadzór nad działalnością domów pomocy społecznej;
- opracowanie oceny zasobów pomocy społecznej powiatu;

⁴ Sprawozdanie resortowe MRIPS-06 za okres I-XII 2023 r.

- opracowanie i realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że pracownik wykonuje powierzone na stanowisku zadania. Pracownik odbył szkolenia zgodnie z wymaganą częstotliwością.

Praca starszego specjalisty pracy socjalnej podlega nadzorowi kierownik zespołu do spraw świadczeń.

(akta kontroli str. 163-198)

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień w badanym zakresie. Zespół kontrolny sugeruje zaktualizowanie zapisów Regulaminu Organizacyjnego do zgodnych z obowiązującymi przepisami.

Na tym kontrolę zakończono.

WNIOSKI:

1. W PCPR im. Jana Pawła II w Zielonej Górze prowadzi się listy osób oczekujących na umieszczenie w DPS.
2. Umieszczenie osób w DPS następowało na podstawie decyzji o skierowaniu i umieszczeniu.
3. Odmowa umieszczenia w domu pomocy społecznej odbyła się niezgodnie z przepisami.
4. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kargowej wydała – niezgodnie z przepisami – decyzję kierującą.
5. Odpłatność ustalana dla mieszkańców przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. jest naliczana zgodnie z przepisami.
6. Decyzje ustalające odpłatność mieszkańców na tzw. „starych zasadach” wydawane są niezgodnie z przepisami.
7. Dokumentacja dotycząca dochodu mieszkańców prowadzona jest nierzetelnie.
8. W powiecie zielonogórskim nie udzielano pomocy w integracji ze środowiskiem osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, ani pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki.
9. Zapisy Regulaminu Organizacyjnego PCPR im. Jana Pawła II w Zielonej Górze wymagają zaktualizowania do zgodnych z obowiązującymi przepisami.
10. Pracownik realizujący zadanie posiada kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku.

Wnioski zawarte w punktach:

- 3, 4, 6, 7 stanowią istotne uchybienie;
- 9 stanowią sugestie zespołu kontrolnego.

Za uchybienie w punkcie 4 odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kargowej.

Za uchybienie w punkcie 7 odpowiedzialny jest Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Trzebiechowie.

Za stwierdzone uchybienia w pozostałych punktach odpowiedzialny jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie im. Jana Pawła II w Zielonej Górze.

Zespół kontrolny dokonał wpisu do znajdującej się – w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie im. Jana Pawła II w Zielonej Górze – książki kontroli pod pozycją numer 22.

POUCZENIE

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie im. Jana Pawła II w Zielonej Górze, drugi Staroście Powiatu Zielonogórskiego, trzeci pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marzena Modrzewska

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marta Mikołajczyk

Dyrektor:

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie im. Jana Pawła II

Anna Stęcel

Gorzów Wielkopolski, dnia 17 lutego 2025 r.

Zielona Góra, dnia 26 lutego 2025 r.